

Ad eos qui in Euphratesia et Osrhoena regione, Syria, Phoeni

PNA'. – Θεοδωρήτου πρὸς τοὺς ἐν τῇ Εὐ φρατησίᾳ, καὶ Ὀσροηνῇ, καὶ Συρίᾳ,
καὶ Φοι νίκῃ καὶ Κιλικίᾳ μονάζοντας.

Ορῶν τὴν ἐν τῷ παρόντι καιρῷ τῆς Ἑκκλησίας κατάστασιν καὶ τὴν ἔναγχος ἐπαναστᾶσαν τῇ ἵερᾳ νη̄ ἡ ἡλην, καὶ τὰς σφοδρὰς καταιγίδας καὶ τῶν κυμά των τὴν προσβολὴν καὶ τὴν βαθεῖαν σκοτομήνην, καὶ πρὸς τούτοις τῶν πλωτήρων τὴν ἔριν, καὶ τῶν ἐρέτ τειν λαχόντων τὴν μάχην, καὶ τὴν τῶν κυβερνητῶν μέθην, καὶ ἀπαξαπλῶς τὴν τῶν κακῶν ἀωρίαν, τῶν Ἱερεμίου θρήνων ἀναμιμνήσκομαι, καὶ μετ' ἐκείνου βοῶ» Τὴν κοιλίαν μου, τὴν κοιλίαν μου ἐγὼ ἀλγῶ, καὶ τὰ αἰσθητήρια τῆς καρδίας μου μαίμασσει ἡ ψυχή μου, σπαράσσεται καὶ ἡ καρδία μου,» καὶ πηγὰς δακρύων ἐπιζητῶ, ἵνα ταῖς λιβάσι τῶν ὄφθαλ μῶν, τὸ πολὺ τῆς ἀθυμίας ἀποσκευάσωμαι νέ φος. Δέον γάρ ἐν οὕτως ἀγριώ χειμῶνι καὶ τοὺς κυ βερνήτας ἐγρηγορέναι, καὶ τῷ κλύδωνι μάχεσθαι, καὶ τῆς τοῦ σκάφους σωτηρίας φροντίζειν καὶ τοὺς ναύτας τῆς κατ' ἀλλήλων ἔριδος ἀποστάντας εὐχῇ καὶ τέχνῃ τὰ δεινὰ διαλύειν· καὶ τοὺς πλωτῆρας ἡσυχῇ καθῆσθαι· καὶ μήτε ἀλλήλοις μήτε τοῖς κυβερνήταις ζυγομαχεῖν· τὸν δὲ τῆς θαλάττης ἰκετεύειν Δεσπότην, ἵνα νεύματι μεταβάλῃ τὰ σκυθρωπά. Τούτων μὲν οὐδεὶς οὐδὲν ἐθέλει ποιεῖν· ὡς ἐν νυκτομαχίᾳ δὲ ἀλ λήλους ἀγνοήσαντες, καὶ τοὺς ἐναντίους καταλιπόν τες, καθ' ἡμῶν αὐτῶν πάντα δαπανῶμεν τὰ βέλη, καὶ τοὺς ὅμιοφύλους ὡς πολεμίους τιτρώσκομεν, οἱ δὲ πλησίον ἐστῶτες γελῶσιν ἡμῶν τὴν μέθην, καὶ τοῖς ἡμετέροις ἐπεντρυφῶσι κακοῖς, καὶ χαίρουσιν 83.1417 ύπ' ἀλλήλων ἡμᾶς ὄρῶντες δαπανωμένους· αἴτιοι δὲ τούτων οἱ τὴν ἀποστολικὴν διαφθεῖραι πίστιν φιλονει κήσαντες καὶ τοῖς εὐαγγελικοῖς δόγμασιν ἀλλόκοτον διδασκαλίαν ἐπιθεῖναι τολμήσαντες· καὶ τὰ δυσσεβῆ κεφάλαια, ἀ μετὰ ἀναθεματισμῶν εἰς τὴν βασιλίδα πόλιν ἔξεπεμψαν, δεξάμενοι, καὶ ταῖς οἰκείαις ὑπὸ γραφαῖς, ὡς ὠήθησαν, βεβαιώσαντες, ἀ σαφῶς ἐκ τῆς πικρᾶς Ἀπολιναρίου βεβλάστηκε ρίζης. Μετ ἔχει δὲ καὶ τῆς Ἀρείου καὶ Εύνομίου δυσσεβείας· εἰ δέ τις ἀκριβῶς κατιδεῖν ἐθελήσειν, οὐδὲ τῆς Οὐαλεντίνου καὶ Μαρκίωνος ἄμοιρα δυσσεβείας τυγ χάνει. Ἐν μὲν γάρ τῷ πρώτῳ κεφαλαίῳ τὴν ύπερ ἡμῶν γεγενημένην οἰκονομίαν ἐκβάλλει· οὐκ ἀνειληφέναι τὸν Θεὸν Λόγον φύσιν ἀνθρωπείαν, ἀλλ' αὐτὸν εἰς σάρκα μεταβληθῆναι διδάσκων· καὶ δοκήσει καὶ φαν τασίᾳ τὴν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν ἐνανθρώπησιν, ἀλλ' οὐκ ἀληθείᾳ γεγενησθαι δογματίζων.

Ταῦτα δὲ τῆς Μαρκίωνος καὶ τοῦ Μάνεντος καὶ Οὐαλεντίνου δυσσεβείας ὑπάρχει γεννήματα. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ καὶ τρίτῳ κεφαλαίῳ, ὥσπερ ἐπιλαθόμενος ὃν ἐν προοιμίοις ἔξ ἔθετο, τὴν καθ' ὑπόστασιν ἔνωσιν εἰσάγει, καὶ σύν οδον καθ' ἔνωσιν φυσικὴν, κρασίν τινα καὶ σύγχυσιν διὰ τούτων τῶν ὄνομάτων γεγενησθαι διδάσκων τῆς τε θείας φύσεως καὶ τῆς τοῦ δούλου μορφῆς. Τοῦτο τῆς αίρετικῆς Ἀπολιναρίου καινοτομίας ἔστι κύημα. Ἐν δὲ τῷ τετάρτῳ κεφαλαίῳ ἀπαγορεύει τῶν εὐαγγελικῶν καὶ ἀποστολικῶν φωνῶν τὴν διαίρεσιν, καὶ οὐκ ἐξ κατὰ τὰς τῶν ὄρθοδόξων Πατέρων διδα σκαλίας τὰς μὲν θεοπρεπεῖς φωνὰς περὶ τῆς θείας ἐκλαμβάνεσθαι φύσεως τὰς δὲ ταπεινὰς καὶ ἀνθρω πίνως εἰρημένας τῇ ἀναληφθείσῃ προσάπτειν ἀνθρω πότητι· καὶ ἐντεῦθεν τοίνυν ἔστιν εὑρεῖν τοὺς εὐφρό νοῦντας τὴν τῆς ἀσεβείας συγγένειαν. Ἀρειος γάρ καὶ Εύνομιος, κτίσμα καὶ ἔξ οὐκ ὄντων, καὶ δοῦλον τὸν μονογενῆ Υἱὸν τοῦ Θεοῦ

εῖναι φάσκοντες, τὰ τα πεινῶς ὑπὸ τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ καὶ ἀνθρωπίνως εἰρημένα τῇ θεότητι αὐτοῦ προσάψαι τετολμήκασι· τὸ ἔτεροούσιον ἐντεῦθεν καὶ τὸ ἀνόμοιον κατασκευάζον τες. Πρὸς τούτοις, ἵνα συνελῶν εἴπω, αὐτὴν τὴν ἀπαθῆ καὶ ἀτρεπτὸν τοῦ Χριστοῦ θεότητα καὶ πα θεῖν, καὶ σταυρωθῆναι καὶ ἀποθανεῖν καὶ ταφῆναι δι αγορεύει. Τοῦτο δὲ καὶ τῆς Ἀρείου καὶ Εύνομίου μανίας ἐπέκεινα· οὐδὲ γάρ οἱ κτίσμα τολμῶντες ἀπὸ καλεῖν τὸν Ποιητὴν τῶν δλων καὶ Δημιουργὸν, εἰς ταύτην ἔξωκειλαν τὴν ἀσέβειαν. Βλασφημεῖ δὲ καὶ εἰς τὸ ἄγιον Πνεῦμα· οὐκ ἐκ τοῦ Πατρὸς αὐτὸ λέγων ἐκπορεύεσθαι, κατὰ τὴν τοῦ Κυρίου φωνὴν, ἀλλ' ἔξ Υἱοῦ τὴν ὑπαρξιν ἔχειν. Καὶ οὗτος δὲ τῶν Ἀπολιναρίου σπερμάτων ὁ καρπός· γειτνιάζει δὲ καὶ τῇ Μα κεδονίου πονηρᾶ γεωργίᾳ. Τοιαῦτα τοῦ Αἰγυπτίου τὰ κυήματα, πονηροῦ πατρὸς ἀληθῶς ἔγγονα πονηρότε ρα. Ταῦτα δὲ δέον ἡ ἀμβλωθρίδια ποιῆσαι κυοφο ρούμενα, ἡ εὐθὺς τεχθέντα διαφθεῖραι τοὺς τῶν ψυ χῶν τὴν ἰατρείαν ἐγκεχειρισμένους, ως ὀλέθρια καὶ τῆς ἡμετέρας φύσεως δηλητήρια, ἐκτρέφουσιν οἱ γεν νάδαι, καὶ πολλῆς ἀξιοῦσι σπουδῆς ἐπ' ὀλέθρῳ σφῶν αὐτῶν καὶ τῶν τὰς ἀκοὰς αὐτοῖς ὑπέχειν ἀνεχομένων.

Ἡμεῖς δὲ τὸν πατρῷον κλῆρον ἀσυλον φυλάττειν σπουδάζομεν, καὶ ἦν παρελάβομεν πίστιν μεθ' ἡς καὶ ἐβαπτίσθημεν καὶ βαπτίζομεν, ἀνέπαφον καὶ ἀκήρατον διατηροῦμεν· καὶ ὁμολογοῦμεν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, Θεὸν τέλειον καὶ ἀνθρωπὸν τέλειον, ἐκ ψυχῆς λογικῆς καὶ σώματος πρὸ αἰώνων μὲν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα κατὰ τὴν θεότητα· ἐπ' ἐσχάτων δὲ τῶν ἡμερῶν δι' ἡμᾶς καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἐκ Μαρίας τῆς Παρθένου· τὸν αὐτὸν ὁμοούσιον τῷ Πατρὶ κατὰ τὴν θεότητα, καὶ ὁμοούσιον ἡμῖν κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα Δύο γάρ φύσεων ἔνωσις γέγονε. Διὸ ἔνα Χριστὸν, ἔνα Υἱὸν, ἔνα Κύριον ὁμολογοῦμεν· οὔτε γάρ τὴν ἔνωσιν λύομεν, καὶ ἀσύγχυτον αὐτὴν γεγενῆσθαι πιστεύο μεν, τῷ Κυρίῳ πειθόμενοι λέγοντι τοῖς Ιουδαίοις· «Λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερὼ αὐτόν.» Εἰ δὲ κράσις ἐγεγόνει καὶ σύγχυσις, καὶ μία φύσις ἔξ ἀμφοῖν ἀπετελέσθη, ἔχρην εἰπεῖν· Λύσατέ με, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερθήσομαι. Νῦν δὲ δεικνὺς ὡς ἄλλο μὲν ὁ Θεὸς κατὰ τὴν φύσιν. ἄλλο δὲ ὁ ναὸς, εἰς δὲ Χριστὸς ἀμφότερα, «Λύσατε, φησὶ, τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερὼ αὐτόν.» σαφῶς διδάσκων, ὡς ὅτι οὐχ ὁ Θεὸς ἦν ὁ λυόμενος, ἀλλ' ὁ ναός. Καὶ τοῦ μὲν ἡ φύσις τὴν λύσιν ὑπεδέχετο, τοῦ δὲ ἡ δύναμις ἡγειρε τὸ λυόμενον. Θεὸν δὲ καὶ ἀνθρωπὸν τὸν Χριστὸν ὁμολογοῦμεν ταῖς θείαις ἀκολουθοῦντες Γραφαῖς. Ὅτι μὲν γάρ Θεὸς Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, ὁ μακάριος Ἰωάννης ὁ εὐαγγελιστὴς βοᾷ· «Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος· οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν· πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἐν ὃ γέγονε.» Καὶ πάλιν· «Ὕν τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν, ὁ φωτίζει πάντα ἀνθρωπὸν ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον.» Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος διαρρήδην διδάσκει λέ γων· «Ο ἐωρακώς ἐμὲ, ἐώρακε τὸν Πατέρα μου.» Καὶ· «Ἐγὼ καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐσμεν· κάγὼ ἐν τῷ Πατρὶ, καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐμοί.» Καὶ ὁ μακάριος Παῦλος ἐν μὲν τῇ πρὸς Ἐβραίους φησίν· «Ος ὁνάπαγασμα τῆς δόξης καὶ χαρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, φέρων τε τὰ πάντα τῷ ρήματι τῆς δυ νάμεως αὐτοῦ.» Ἐν δὲ τῇ πρὸς Φιλιππησίους· «Τοῦτο φρονείσθω ἐν ὑμῖν, φησὶν, ὁ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων, οὐχ ἀρπαγὴν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἵσα Θεῷ· ἀλλ' ἔαυτὸν ἐκένωσε μορφὴν δούλου λαβών.» Ἐν δὲ τῇ πρὸς Ρωμαίους· «὾ν οἱ πατέρες καὶ ἔξ ὧν ὁ Χριστὸς τὸ κατὰ σάρκα, ὁ ὧν ἐπὶ πάντων Θεὸς εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἄμην.»

Ἐν δὲ τῇ πρὸς Τίτον· «Προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης

τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.»

Καὶ Ἡσαΐας δὲ βοῶ, ὅτι «Παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν, υἱὸς καὶ ἐδόθη ἡμῖν, οὗ ἡ ἀρχὴ ἐπὶ τοῦ 83.1421 ὥμου αὐτοῦ, καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ μεγάλης βουλῆς Ἀγγελος, θαυμαστὸς, σύμβουλος, Θεὸς ἴσχυ ρὸς, ἔξουσιαστῆς, ἄρχων εἰρήνης, Πατὴρ τοῦ μέλλον τος αἰώνος.» Καὶ πάλιν· «Οπίσω σου, φησὶν, ἀκο λουθήσουσι δεδεμένοι χειροπέδαις, καὶ ἐν σοὶ προσ εύξονται, ὅτι ἐν σοὶ Θεός ἐστι, καὶ οὐκ ἐστι Θεὸς πλὴν σοῦ. Σὺ γάρ εἰ Θεὸς, καὶ οὐκ ἥδεισαν, Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ Σωτῆρος. Καὶ τὸ Ἐμμανουὴλ δὲ ὄνομα, Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου τυγχάνει σημαντικὸν, ἔρμηνεύε ται γάρ, κατὰ τὴν τοῦ Εὐαγγελίου διδασκαλίαν, Μεθ' ἡμῶν δὲ Θεὸς, τουτέστιν, ἐν ἀνθρώπῳ Θεὸς, ἐν τῇ ἡμετέρᾳ φύσει Θεός. Καὶ ὁ θεῖος δὲ Ἱερεμίας προ θεσπίζει λέγων «Οὗτος δὲ Θεὸς ἡμῶν, οὐ λογισθή σεται ἔτερος πρὸς αὐτὸν· ἔξευρε πᾶσαν ὁδὸν ἐπιστή μης, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Ἰακὼβ τῷ παιδὶ αὐτοῦ, καὶ Ἰσραὴλ τῷ ἡγαπημένῳ νῷ αὐτοῦ. Μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῆς γῆς ὥφθη, καὶ τοῖς ἀνθρώποις συνανεστράφη.» Καὶ ἄλλας δ' ἀν τις μυρίας εῦροι φωνὰς ἐκ τε τῶν θείων Εὐαγγελίων καὶ τῶν ἀποστολικῶν συγγραμ μάτων, καὶ ἐκ τῶν προφητικῶν θεσπισμάτων, δει κνυούσας, ὅτι Θεὸς ἀληθινὸς δὲ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

«Οτι δὲ καὶ ἀνθρώπος μετὰ τὴν ἐνανθρώπησιν προσαγορεύεται, διδάσκει μὲν αὐτὸς δὲ Κύριος, Ιου δαίοις διαλεγόμενος καὶ βοῶν· «Τί με ζητεῖτε ἀπὸ κτεῖναι, ἀνθρωπὸν, ὅστις τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελά ληκα;» καὶ ὁ μακάριος Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Κοριν θίους προτέρᾳ λέγων· «Ἐπειδὴ γάρ δι' ἀνθρώπου δ θάνατος, καὶ δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν.» Καὶ δεικνὺς περὶ τίνος λέγει, ἔρμηνεύε τὸ εἰρημένον, οὐτωσὶ λέγων· «Ωσπερ γάρ ἐν τῷ Ἄδαμ ἀποθνήσκουσιν, οὕτω καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιη θήσονται.» Καὶ Τιμοθέῳ δὲ γράφων ὁμοίως φησὶν· «Εἰς Θεὸς, εἰς καὶ μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἀνθρώπος Χριστὸς Ἰησοῦς.» Καὶ ἐν ταῖς Πράξεσιν, ἐν Ἀθήναις δημηγορῶν· «Τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδῶν δ Θεὸς, φησὶ, τὰ νῦν παραγγέλλει πᾶσι πανταχοῦ μετανοεῖν· καθότι ἐστησεν ἡμέραν, ἐν ᾧ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ὦ ὥριτε, πίστιν παρασχῶν πᾶσιν, ἀναστή σας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.» Καὶ ὁ μακάριος Πέτρος Ιουδαίοις διαλεγόμενος, «Ἄνδρες, φησὶν, Ἰσραηλῖται, ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους· Ἰησοῦν τὸν Να ζωραῖον, ἀνδρα ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἀποδεδειγμένον εἰς ὑμᾶς σημείοις καὶ τέρασι, καὶ δυνάμεσιν οἷς, ἐποίη σεν δ Θεὸς δι' αὐτοῦ.» Καὶ ὁ προφήτης δὲ Ἡσαΐας τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ τὰ πάθη προαγορεύων, δν πρὸ βραχέων ὡνόμασε Θεὸν, τοῦτον ἀνθρωπὸν ἀπὸ καλεῖ λέγων· «Ἄνθρωπος ἐν πληγῇ ὧν, καὶ εἰδὼς φέρειν μαλακίαν· οὕτος τὰς ἀνομίας ἡμῶν φέρει, καὶ ὑπὲρ ἡμῶν ὀδυνᾶται.»

Καὶ ἄλλας δ' ἀν ὁμοφώνους μαρτυρίας συλλέξας ἐκ τῆς ἀγίας Γρα φῆς, ἐνέθηκα ἀν τῇ ἐπιστολῇ, εἰ μὴ τὴν ὑμετέραν θεοσέβειαν ἡπιστάμην βίον ἔχειν τὴν τῶν θείων λο 83.1424 γίων μελέτην, κατὰ τὸν ἐν Ψαλμοῖς μακαριζόμενον ἀνθρωπὸν. Τῇ ὑμετέρᾳ τοίνυν φιλοπονίᾳ καταλιπὼν τὴν τῶν μαρτυριῶν συλλογὴν, ἐπὶ τὰ προκείμενα βαδιοῦμαι. Θεὸν τοίνυν ἀληθινὸν καὶ ἀνθρωπὸν ἀληθινὸν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ὁμολογοῦμεν, οὐκ εἰς δύο πρόσωπα διαιροῦντες τὸν ἔνα, ἀλλὰ δύο φύσεις ἀσυγχύτως ἡνῶσθαι πιστεύομεν. Οὕτω γάρ καὶ τὴν πολυσχεδῆ τῶν αἵρετικῶν βλασφημίαν ῥαδίως διελέγξαι δυνησόμεθα· πολλὴ καὶ ποικίλη τῶν ἐπαναστάντων τῇ ἀληθείᾳ ἡ πλάνη, ὡς αὐτίκα δη λώσομεν. Μαρκίων μὲν γάρ καὶ Μάνης οὔτε ἀν ειληφέναι ἀνθρωπείαν φύσιν τὸν Θεὸν Λόγον φασὶν, οὔτε ἐκ Παρθένου τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν γεγεννῆσθαι πεπιστεύκασιν· ἀλλ' αὐτὸν τὸν Θεὸν Λόγον

σχηματισθῆναι εἰς εῖδος ἀνθρώπειον καὶ φα νῆναι ὡς ἄνθρωπον, φαντασίᾳ μᾶλλον ἢ ἀληθείᾳ χρησάμενον. Βαλεντīνος δὲ καὶ Βαρδισάνης τὴν μὲν γέννησιν δέχονται· τὴν δὲ ἀνάληψιν ἀρνοῦνται τῆς ἡμετέρας φύσεως, οἵον τινι σωλῆνι χρήσασθαι τῇ Παρθένῳ λέγοντες τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ. Σαβέλλιος δὲ ὁ Λίβυς, καὶ Φωτεινός, καὶ Μάρκελλος ὁ Γαλάτης, καὶ Παῦλος ὁ Σαμοσατεὺς, ἀνθρωπὸν ψιλὸν ἐκ τῆς Παρ θένου γεννηθῆναι λέγουσι· τὸ δὲ καὶ Θεὸν εἶναι τὸν προαιώνιον Χριστὸν, διαρρήδην ἀρνοῦνται· Ἀρειος δὲ καὶ Εὐνόμιος σῶμα μόνον ἀνειληφέναι ἐκ τῆς Παρθένου τὸν Θεὸν Λόγον φασίν· Ἀπολινάριος δὲ τῷ σώματι προστίθησι καὶ ψυχὴν ἀλογον, ὡς τῇς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου ὑπὲρ ἀλόγων, οὐχ ὑπὲρ λογικῶν γεγενημένης· ἡ δὲ τῶν ἀποστόλων διδασκαλία τέλειον ἀνθρωπὸν ὑπὸ τελείου Θεοῦ ἀνει λῆφθαι διδάσκει· τὸ γὰρ, «“Ος ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρ χων μορφὴν δούλου ἔλαβε,» τοῦτο δηλοῦ ἀντὶ φύσεως γὰρ καὶ οὐσίας ἡ μορφὴ πρόκειται· δηλοῦ γὰρ ὅτι φύσιν ἔχων Θεοῦ, φύσιν ἔλαβε δούλου. Διὸ τοῖς μὲν πρώτοις τῆς ἀσεβείας εὑρεταῖς Μαρκίωνι καὶ τῷ Μάνεντι καὶ Βαλεντίνῳ διαλεγόμενοι ἀποδεικνύ ναι σπουδάζομεν ἐκ τῶν θείων Γραφῶν, ὅτι οὐ μό νον Θεὸς, ἀλλὰ καὶ ἀνθρωπὸς ὁ Δεσπότης Χριστός. Ἀρείου δὲ καὶ Εὐνομίου καὶ Ἀπολιναρίου τὸ περὶ τὴν οἰκονομίαν ἀτελὲς δῆλον ποιοῦντες τοῖς ἀγνοοῦσι, τελείαν εἶναι τὴν ληφθεῖσαν ἀποφατινόμεθα φύσιν ἐκ τῶν θείων λογίων τοῦ Πνεύματος· Σαβέλλίου δὲ καὶ Φωτεινοῦ καὶ Μαρκέλλου καὶ Παύλου τὴν ἀσεβείαν ἔλεγχομεν, μάρτυρι τῇ θείᾳ Γραφῇ κεχρημένοι καὶ δεικνύντες, ὡς οὐκ ἀνθρωπὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ Θεὸς προαιώνιος καὶ τῷ Πατρὶ ὁμοούσιος ὁ Δεσπότης Χρι στός. Ὄτι γὰρ ψυχὴν ἀνέλαβε λογικὴν, αὐτὸς ὁ Κύριος διδάσκει λέγων· «Νῦν ἡ ψυχὴ μου τετάρακται, καὶ τί εἴπω; Πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆς ὕβρας ταύτης· ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἥλθον εἰς τὴν ὥραν ταύτην.» Καὶ πάλιν· «Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου ἔως θανάτου.» Καὶ ἐτέρωθι· «Ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι τὴν ψυχὴν μου, καὶ ἔξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν· οὐδεὶς αἴρει αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ.» Καὶ ὁ ἄγγελος πρὸς τὸν 83.1425 Ἰωσήφ· «Παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραὴλ· τεθνήκασι γὰρ πάντες οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου.» Καὶ ὁ εὐαγγελιστής· «Ιησοῦς δὲ προέκοπτεν ἡλικία, καὶ σοφία, καὶ χάριτι παρὰ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις.» Προ κόπτει δὲ ἡλικία καὶ σοφία οὐ θεότης ἡ ἀεὶ τελεία, ἀλλ' ἡ ἀνθρωπεία φύσις, ἡ χρόνω καὶ γινομένη, καὶ αὐξομένη καὶ τελειουμένη.

Οὗ χάριν τὰ μὲν ἀνθρώπινα πάντα τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, πεῖνάν φημι καὶ δίψαν καὶ κόπον, καὶ ὑπνον, καὶ δειλίαν, καὶ ιδρωτας, καὶ προσευχὴν, καὶ ἄγνοιαν, καὶ ὅσα τοιαῦτα τῆς ἡμετέρας ἀπαρχῆς εἶναι φαμεν, ἡν ἀναλαβὼν ὁ Θεὸς Λόγος ἥνωσεν ἔαυτῷ, τὴν ἡμετέραν πραγματευόμενος σωτηρίαν. Τὸν δὲ τῶν χωλῶν δρόμον, καὶ τῶν νεκρῶν τὴν ἀνάστασιν, καὶ τὰς τῶν ἄρτων πηγάς, καὶ τὴν τοῦ ὄντος εἰς οἰνον μεταβο λὴν, καὶ πάσας τὰς ἄλλας θαυματουργίας τῆς θείας εἶναι δυνάμεως ἔργα πιστεύομεν. Ὡς τὸν αὐτόν φημι δὴ τὸν Δεσπότην Χριστὸν, καὶ πάσχειν, καὶ πάθη λύειν· πάσχειν μὲν κατὰ τὸ δρώμενον, λύειν δὲ τὰ πάθη κατὰ τὴν ἀρρήτως οἰκοῦσαν θεότητα. Δηλοῦ δὲ τοῦτο σαφῶς καὶ τῶν ιερῶν Εὐαγγελίων ἡ ιστορία. Καὶ μανθάνομεν ἐκεῖθεν, ὡς ἐν φάτνῃ κείμενος καὶ σπάρ γανα περιβεβλημένος, ὑπὸ ἀστέρος ἐκηρύττετο, καὶ ὑπὸ μάγων προσεκυνεῖτο, καὶ ὑπὸ ἀγγέλων ὑμνεῖτο, καὶ διακρίνομεν εὐσέβῶς, ὅτι τὰ ράκη, καὶ σπάργανα, καὶ τῆς κλίνης ἡ ἀπορία, καὶ ἡ πολλὴ εὐτέλεια, τῆς ἀνθρωπότητος ἴδια. Ὁ δὲ τῶν Μάγων δρόμος καὶ τοῦ ἀστέρος ἡ ποδηγία καὶ ἡ τῶν ἀγγέλων χορεία κηρύττει τὴν τοῦ κρυπτομένου θεότητα. Οὕτως ἀποδιδράσκει μὲν εἰς Αἴγυπτον, καὶ τῇ φυγῇ τῆς Ἡρώδου μανίας ἀπαλλάττεται· καὶ γὰρ ἀνθρωπὸς ἦν. Συσσείει δὲ, κατὰ τὸν Προφήτην, τὰ χειροποίητα Αἴγυπτου· Θεὸς γὰρ ὑπῆρχε. Περιτέμνεται καὶ φυλάττει τὸν νόμον καὶ

καθαρσίους προσφέρει θυσίας· ἐκ γὰρ τῆς Ἱεσ σαὶ βεβλάστηκε ρίζης. Καὶ ύπὸ νόμον ὡς ἄν θρωπος ἦν· καὶ ἔλυσε τὸν νόμον μετὰ ταῦτα, καὶ δέδωκε τὴν καινὴν διαθήκην· νομοθέτης γὰρ ἦν, καὶ ταύτην αὐτὸς δώσειν διὰ τῶν προφητῶν ἐπηγγείλατο. Ἐβαπτίσθη ὑπὸ Ἰωάννου· τοῦτο δείκνυσι τὸ ἡμέτερον. Μαρτυρεῖται ἄνωθεν ὑπὸ τοῦ Πατρὸς, καὶ ύπὸ τοῦ Πνεύματος δείκνυται· τοῦτο κηρύγγητε τὸν προαιώνιον. Ἐπείνησεν, ἀλλὰ καὶ πολλὰς χιλιάδας ἐκ πέντε ἄρτων ἐκόρεσε· τοῦτο θεῖον, ἐκεῖνο ἀνθρώπι νον. Ἐδίψησε καὶ ἥτησεν ὅδωρ, ἀλλὰ πηγὴ ἦν ζωῆς· καὶ τὸ μὲν ἦν τῆς ἀνθρωπίνης ἀσθενείας, τὸ δὲ τῆς θείας δυνάμεως. Ἐκαθεύδησεν ἐν τῷ πλοίῳ, ἀλλὰ καὶ τῆς θαλάττης τὴν ζάλην ἐκοίμησε· τοῦτο τῆς παθητῆς φύσεως, ἐκεῖνο τῆς ποιητικῆς καὶ δημιουργικῆς καὶ τῆς τοῖς πᾶσι τὸ εἶναι δωρησαμένης. Ἐκοπίασε βαδίσας, ἀλλὰ καὶ χωλοὺς ἄρτιποδας εἰρ γάστο, καὶ νεκροὺς ἐκ τῶν τάφων ἀνέστησε· καὶ τὸ μὲν ἦν τῆς ὑπερκοσμίου δυνάμεως, τὸ δὲ τῆς ἡμετέρας ῥας ἀσθενείας. Ἐδειλίασε θάνατον, καὶ ἔλυσε 83.1428 θάνατον· καὶ τὸ μὲν τοῦ θνητοῦ δηλωτικὸν, τὸ δὲ τοῦ ἀθανάτου, μᾶλλον δὲ ζωοποιοῦ τυγχάνει σημαντικόν. Ἐσταυρώθη, κατὰ τὸν μακάριον Παῦλον, ἐξ ἀσθενείας· ἀλλὰ ζῆ ἐκ δυνάμεως Θεοῦ, κατὰ τὸν αὐτόν. Τὸ τῆς ἀσθενείας ὄνομα διδασκέτω οὐχ ὡς ὁ παντο δύναμος, καὶ ἀπερίγραφος, καὶ ἄτρεπτος καὶ ἀναλ λοίωτος προσηλώθη, ἀλλ' ἡ ἐκ δυνάμεως Θεοῦ ζωο ποιηθεῖσα φύσις, κατὰ τὴν τοῦ Ἀποστόλου διδασκα λίαν, ἀπέθανε καὶ ἐτάφη· ἀμφότερα τῆς τοῦ δούλου μορφῆς. Πύλας χαλκᾶς συνέτριψε καὶ μοχλοὺς σι δηροῦς συνέθλασε, καὶ κατέλυσε τὸν θανάτου τὸ κράτος, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἀνέστησε τὸν οἰκεῖον ναόν· ταῦτα τῆς τοῦ Θεοῦ μορφῆς τὰ γνωρίσματα, κατὰ τὴν τοῦ Κυρίου φωνήν· «Λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν.» Οὕτως ἐν τῷ ἐνὶ Χριστῷ διὰ μὲν τῶν παθῶν θεωροῦμεν τὴν ἀνθρωπότητα, διὰ δὲ τῶν θαυμάτων νοοῦμεν αὐτοῦ τὴν θεότητα. Οὐ γὰρ εἰς δύο Χριστοὺς τὰς δύο φύσεις μεριζομεν. Καὶ ἴσμεν, ὅτι μὲν ἐκ τοῦ Πατρὸς ὁ Θεὸς Λόγος ἐγεννήθη, καὶ ἐκ σπέρματος Ἀβραὰμ καὶ Δαβὶδ ἡ ἡμετέρα ἀπαρχὴ προσελήφθη. Διὸ καὶ διὰ μακάριος Παῦλος φησι, περὶ τοῦ Ἀβραὰμ διαλε γόμενος· «Οὐκ εἴπε, Καὶ τοῖς σπέρμασί σου, ὡς ἐπὶ πολλῶν, ἀλλ' ὡς ἐφ' ἐνὸς, Καὶ τῷ σπέρματί σου, ὃς ἐστι Χριστός.» Καὶ Τιμοθέῳ δὲ γράφων, «Μνη μόνευε, φησὶν, Ἰησοῦν Χριστὸν ἐγηγερμένον ἐκ νε κρῶν ἐκ σπέρματος Δαβὶδ, κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον μου.» Καὶ Ῥωμαίοις ἐπιστέλλων· «Περὶ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ, φησὶ, τοῦ γενομένου ἐκ σπέρματος Δαβὶδ κατὰ σάρκα.» Καὶ πάλιν· «Ων οἱ πατέρες καὶ ἐξ ὧν ὁ Χριστὸς τὸ κατὰ σάρκα.» Καὶ ὁ εὐαγγελιστής· «Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ Δαβὶδ, υἱοῦ Ἀβραάμ.» Καὶ διὰ μακάριος Πέτρος ἐν ταῖς Πράξεσι, «Προφήτης, φησὶν, ὑπάρχων διαβὶδ, καὶ εἰδὼς ὅτι ὅρκω ὥμοσεν αὐτῷ ὁ Θεὸς ἐκ καρποῦ τῆς ὁσφύος αὐτοῦ ἀναστήσειν τὸν Χριστὸν καὶ καθίσαι ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ· προειδὼς ἐλάλησε περὶ τῆς ἀναστά σεως αὐτοῦ.» Καὶ ὁ Θεὸς τῷ Ἀβραάμ φησι· «Ἐν τῷ σπέρματί σου ἐνευλογηθήσονται πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς.» Καὶ ὁ Ἡσαΐας δέ· «Ἐξελεύσεται ῥάβδος ἐκ τῆς ρίζης Ἱεσσαὶ, καὶ ἄνθος ἐκ τῆς ρίζης ἀναβήσεται, καὶ ἐπαναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα σοφίας καὶ συνέσεως, πνεῦμα βουλῆς καὶ ἰσχύος, πνεῦμα γνώσεως καὶ εὑσεβείας, πνεῦμα φόβου Θεοῦ ἐμπλήσει αὐτόν.» Καὶ μετ' ὀλίγα, «Καὶ ἔσται, φησὶν, ἡ ρίζα τοῦ Ἱεσσαὶ καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἔθνῶν· ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσι· καὶ ἔσται ἡ ἀνά παυσις αὐτοῦ τιμῇ.» Δῆλον τοίνυν ἐκ τῶν εἰρημένων, ὡς τὸ μὲν κατὰ σάρκα ὁ Χριστὸς τοῦ Ἀβραὰμ καὶ Δαβὶδ ὑπῆρχεν ἀπόγονος, καὶ τὴν αὐτὴν αὐτοῖς περιέκειτο φύσιν, κατὰ δὲ τὴν θεότητα τοῦ Θεοῦ προαιώνιός ἐστιν Υἱὸς καὶ Λόγος, ἀφράστως τε καὶ ὑπὲρ ἄνθρωπον ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθεὶς, καὶ συναῦδιος ὑπάρχων ὡς ἀπαύ γασμα καὶ χαρακτήρ καὶ Λόγος. Ως γὰρ λόγος πρὸς 83.1429 νοῦν καὶ ἀπαύγασμα πρὸς τὸ φῶς

άχωρίστως ἔχει, οὕτως δὲ μονογενὴς Υἱὸς πρὸς τὸν ἑαυτοῦ Πατέρα.

Φαμὲν τοίνυν τὸν Κύριον ἡμῶν ὸησοῦν Χριστὸν Υἱὸν εἶναι μονογενῆ τοῦ Θεοῦ καὶ πρωτότοκον· μο νογενῆ μὲν καὶ πρὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως, καὶ μετὰ τὴν ἐνανθρώπησιν· πρωτότοκον δὲ μετὰ τὴν ἐκ Παρθένου γέννησιν· τῷ γὰρ Μονογενεῖ τὸ Πρωτό τοκος ὅνομα ἐναντίον μὲν εἶναι πᾶς δοκεῖ, διότι μονογενὴς μὲν ὁ μόνος ἐκ τινος γεννηθεὶς προσαγο ρεύεται, πρωτότοκος δὲ ὁ πολλῶν ἀδελφῶν πρῶτος. Τὸν δὲ Θεὸν Λόγον μόνον ἐκ τοῦ Πατρὸς αἱ θεῖαι Γραφαὶ γεννηθῆναι λέγουσιν· γίνεται δὲ καὶ πρωτό τοκος ὁ Μονογενὴς, τὴν ἡμετέραν φύσιν εἰληφὼς ἐκ τῆς Παρθένου, καὶ ἀδελφοὺς τοὺς εἰς αὐτὸν πεπιστευ κότας προσαγορεῦσαι καταξιώσας· ὡς εἶναι τὸν αὐτὸν μονογενῆ μὲν καθὸ Θεὸς, πρωτότοκον δὲ καθὸ ἀνθρωπος. Οὕτως ἡμεῖς τὰς δύο φύσεις ὁμολογοῦν τες τὸν ἔνα Χριστὸν προσκυνοῦμεν, καὶ μίαν αὐτῷ προσφέρομεν τὴν προσκύνησιν. Τὴν γὰρ ἔνωσιν ἔξ αὐτῆς τῆς συλλήψεως ἐν τῇ ἀγίᾳ τῆς Παρθένου νηδύῃ γεγενῆσθαι πιστεύομεν. Διὸ καὶ Θεοτόκον καὶ ἀν θρωποτόκον τὴν ἀγίαν Παρθένον προσαγορεύομεν. Ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ὁ Δεσπότης Χριστὸς, Θεὸς καὶ ἀνθρωπος ὑπὸ τῆς θείας καλεῖται Γραφῆς. Καὶ ὁ Ἐμμανουὴλ δὲ, τῶν δύο φύσεων κηρύττει τὴν ἔνω σιν. Εἰ δὲ τὸν Χριστὸν Θεὸν καὶ ἀνθρωπὸν ὁμολο γοῦμεν καὶ λέγομεν, τίς οὕτως εὐήθης, ὡς φυγεῖν τὴν ἀνθρωποτόκος φωνὴν, μετὰ τῆς Θεοτόκου τιθε μένην; Ἐν γὰρ ὁ ἔξ αὐτῆς δι' αὐτὴν σεβάσμιος, ἀλλ' αὐτὴ διὰ τὸν ἔξ αὐτῆς ταῖς μεγίσταις προσηγορίαις καλλύνεται. Εἰ μὲν οὖν Θεὸς μόνον ὁ Χριστὸς, καὶ ἐκ τῆς Παρθένου τοῦ εἶναι τὴν ἀρχὴν εἰληφεν, ἐντεῦθεν μόνον ἡ Παρθένος ὀνομαζέσθω καὶ καλείσθω Θεοτόκος ὡς Θεὸν φύσει γεννήσασα. Εἰ δὲ Θεὸς καὶ ἀνθρωπὸς ὁ Χριστὸς, καὶ τὸ μὲν ἦν ἀεὶ (οὔτε γὰρ ἥρξατο τοῦ εἶναι συναίδιος γὰρ τῷ γεννήσαντι), τὸ δὲ ἐπ' ἐσχά των τῶν καιρῶν ἐκ τῆς ἀνθρωπείας ἐβλάστησε φύσεως, ἐκατέρωθεν ὁ δογματίζειν ἐθέλων, πλεκέτω τῇ Παρθένῳ τὰς προσηγορίας, δηλῶν ποῖα μὲν τῇ φύσει, ποῖα δὲ τῇ ἔνώσει προσίκει. Εἰ δὲ πανηγυρικῶς τις λέγειν ἐθέλοι, καὶ ὕμνους ὑφαίνειν, καὶ ἐπαίνους διεξιέναι, καὶ βούλεται τοῖς σεμνοτέροις ὄνόμασιν ἀναγκαίως κεχρήσθαι, οὐ δογματίζων ὡς ἔφην, ἀλλὰ πανηγυρίζων καὶ θαυμάζων ὡς οἶόν τε τοῦ μυστηρίου τὸ μέγεθος· ἀπολαυέτω τοῦ πόθου, καὶ τοῖς μεγάλοις ὄνόμασι κεχρήσθω, καὶ ἐπαινείτω καὶ θαυμαζέτω. Πολλὰ γὰρ τοιαῦτα παρὰ τοῖς ὀρθοδόξοις διδασκάλοις εὑρίσκομεν· πανταχοῦ δὲ τὸ μέτριον τιμάσθω. Ἐπαινῶ γὰρ τὸν εἰρηκότα, ἄριστον εἶναι τὸ μέτριον, εἰ καὶ τῆς ἡμετέρας ἀγέλης οὐκ 83.1432 ἔστιν.

Αὕτη τῆς ἐκκλησιαστικῆς πίστεως ἡ ὁμολογία· τοῦτο τῆς εὐαγγελικῆς καὶ ἀποστολικῆς διδασκαλίας τὸ δόγμα. Ὑπὲρ τούτου τρὶς καὶ πολλάκις ἀποθανεῖν τῆς τοῦ Θεοῦ δηλονότι χάριτος συνεργούσης οὐ παραιτησόμεθα. Ταῦτα καὶ τοὺς νῦν πλανωμένους διδάξαι προεθυμήθημεν· καὶ πολλάκις αὐτοὺς εἰς διάλεξιν προύκαλεσάμεθα, ὑποδεῖξαι αὐτοῖς σπουδάζοντες τὴν ἀλήθειαν, καὶ οὐ πεπείκαμεν. Ὑφορώμενοι γὰρ τῶν ἐλέγχων τὸ προφανές ἔφυγον τοὺς ἀγῶνας· σαθρὸν γὰρ ὡς ἀληθῶς τὸ ψεῦδος, καὶ τῷ σκότει συνεζευγμένον. «Πᾶς γὰρ, φησὶν, ὁ φαῦλα πράσσων, οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ φανερωθῇ ὑπὸ τοῦ φωτὸς τὰ ἔργα αὐτοῦ.» Ἐπειδὴ τοίνυν πολλὰ πεπονηκότες, οὐ πεπείκαμεν αὐτοὺς ἐπιγνῶναι τὴν ἀλήθειαν, εἰς τὰς οἰκείας ἐπανήλθομεν Ἐκκλησίας ἀθυμοῦντες καὶ χαίροντες· τὸ μὲν, διὰ τὸ ἡμέτερον ἀπλανὲς, τὸ δὲ, διὰ τὴν τῶν μελῶν ἡμῶν σηπεδόνα. Διὸ τὴν ὑμετέραν ἀγιωσύνην παρακαλῶ, ἐκθύμως τὸν φιλάνθρωπον ἡμῶν ἰκετεῦσαι Δεσπότην, καὶ πρὸς αὐτὸν

βοῆσαι· Φεῖσαι, Κύριε, τοῦ λαοῦ σου, καὶ μὴ δῶς τὴν κληρονομίαν σου εἰς ὄνειδος. Ποίμανον ἡμᾶς, Κύριε, ἵνα μὴ γενώμεθα ώς τὸ ἀπαρχῆς ὅτε οὐκ ἥρχες ἡμῶν, οὐδὲ ἐπεκέκλητο τὸ ὄνομά σου ἐφ' ἡμᾶς. Ἰδε, Κύριε, ὅτι ἐγενήθημεν ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, μυκτηρισμὸς καὶ χλευασμὸς τοῖς κύκλῳ ἡμῶν· ὅτι εἰσῆλθε δόγματα πονηρὰ εἰς τὴν κληρονομίαν. Ἐμίαναν τὸν ναὸν τὸν ἄγιόν σου, ὅτι εὐφράνθησαν θυγατέρες ἀλλοφύλων ἐπὶ τοῖς ἡμετέροις κακοῖς. Ὄτι ἐμερίσθημεν εἰς γλώσσας πολλὰς οἱ πρώην διοφρονοῦντες τε καὶ διοφωνοῦντες. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰρήνην δὸς ἡμῖν ἥν ἀπωλέσαμεν, τῶν σῶν ἐντολῶν ἀμελήσαντες. Κύριε, ἔκτὸς σοῦ ἄλλον οὐκ οἴδαμεν· τὸ ὄνομά σου ὄνομάζομεν· ποίησον τὰ ἀμφότερα ἐν, καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λῦσον, τὴν ἀναφυεῖσαν ἀσέβειαν. Συνάγαγε ἡμᾶς ἔνα καθ' ἔνα τὸν νέον σου Ἰσραὴλ, οἰκοδομῶν Ἱερουσαλήμ καὶ τὰς διασπορὰς Ἰσραὴλ ἐπισυνάγων. Γενώμεθα πάλιν μία ποίμνη, καὶ πάντες ὑπὸ σοῦ ποιμανθείμεν· σὺ γάρ εἶ ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς, ὁ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τεθεικὼς ὑπὲρ τῶν προβάτων. Ἐξεγέρθητι, ἵνατί ὑπνοῖς, Κύριε; ἀνάστηθι καὶ μὴ ἀπώσῃ εἰς τέλος· ἐπιτίμησον τοῖς ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάττῃ· καὶ δὸς γαλήνην τῇ Ἔκκλησίᾳ σου καὶ κυμάτων ἀπαλλαγήν. Ταῦτα καὶ ὅσα τοιαῦτα παρακαλῶ τὴν ὄντος φύλην χαριεῖται γαλήνην, καὶ συνάξει τοὺς διεσκορπισμένους, καὶ τοὺς ἀπωσμένους εἰσδέξεται. Καὶ ἀκουσθήσεται πά 83.1433 λιν φωνὴ ἀγαλλιάσεως καὶ σωτηρίας ἐν σκηναῖς δικαίων. Τότε καὶ ἡμεῖς βοήσομεν πρὸς αὐτόν· «Ἐύφρανθημεν ἀνθ' ὧν ἡμερῶν ἐταπείνωσας ἡμᾶς, ἐτῶν ὧν εἶδομεν κακά.» Καὶ ὑμεῖς δὲ τῆς αἰτήσεως τυχόντες, ἀνυμνοῦντες αὐτὸν ἐρεῖτε· «Ἐύλογητὸς ὁ Θεὸς δὲς οὐκ ἀπέστησε τὴν προσευχὴν ἡμῶν, καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀφ' ἡμῶν. Αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Αμήν.»